

ko te awhero nui o mātou, ka kaha ake te whakatakataka o tēnei kaupapa i ēnei marama e whā e tū mai nei.

Ko te kōrero i puta ki te Muka o mua atu, kei tēnei putanga āta whakaatuhia ai ngā kaupapa e whakaritea ana e tēnā, e tēnā o tātou. Engari he pai ake pea te waiho mō te putanga o te raumati ka puta nei i mua mai o te rā whānau o Ihu Karaiti.

Ki tāku mātakitaki atu, ko te pūtea te mate nui. He nui tonu ngā Māori kua puta mai ki te tari nei me ā rātou kaupapa e hiahia ana rātou ki te whai atu, engari ko ngā here utu kei te whakauaua i te haere. Pērā anō a konei, nā mātou anō ā mātou ake kaupapa i whakarite me te wawata anō ka taka noa mai he herengi i te rangi hei ōna wā e hiahiatia ai.

Kua kitea mai he pūtea paku nei mai i te Puni Kōkiri hei tautoko i ngā mahi o te Tau, engari ka pau te tino nuinga ki ngā mahi pāpāho e kōrero ake nei au. E mea ana mātou ki te hoko mai i tētahi Māori tino mōhio ki te whakapati tangata, ko tāna mahi he toro haere i ngā kaipakihi nui te moni ka pati moni mai ai i a rātou mō te Tau o te Reo Māori te kaupapa. Ki te pēnei, ākene pea ka taea ētahi kaupapa te paku āwhina atu. Engari kaua e kukua te manawa; me whai tonu tātou i ngā mahi tērā ka taea ki ō tātou anō pūkoro, ā, ki te tutuki tēnei wawata pūtea āwhina o mātou, ko te painga atu tērā.

Ko te tikanga ka mōhio te Taura Whiri āe rānei he pūtea tohatoha tā mātou hei āwhina i ā koutou kaupapa ā te mutunga o Whiringa-ā-rangi. Engari kāore he hē o te whakamōhio mai kei hea kē ō koutou whakaaro e haere ana i te wā nei, kia pai ai tā mātou tuhi kōrero ki te Muka o muri atu.

Nā reira, Māori mā, tēnei anō te inoi atu kia tangi wāhi mai koutou me ō koutou whakaaro, ā koutou kaupapa e kaha ake ai te kitea atu āe, he reo

whaimana, he reo rangatira tō tātou. E kī ana te kōrero e kore a muri e hokia, ā, kei te hāngai mai tērā kōrero ki te Tau o te Reo Māori. E kore tēnei waka e whakahokia atu ki ōna rango, ki konā pōpopotia mai ai, engari me tautoko mai anō e te katoa o ngā tāngata e ngākau nui mai ana ki te reo Māori, kia kore ai tēnei waka eke noa e huri hei waka pae noa i roto i te wā.

poipoi - *pokepoke, tiaki*  
tuitui - *tūhonohono*  
awhero - *tūmanako*  
whakatakataka - *korikori*  
kaipakihi - *he whakahaere hokohoko*  
pōpopo - *puanga*

## TE TAO KUPU A KORO WĒTERE

### *Koro e,*

Me pēhea kē hoki e kore ai e puta he kupu mihi ki a koe mōu i whakatō atu i tō tāua Tau o te Reo Māori ki te poho o te Whare Pāremata i tērā marama. Huaina ai tēnei mahi e te Pākehā he “tikapekape i te wharepī”, ā, koia tonu rā te kōrero tika mō tēnei mahi uhumanea āu i tēnā whare kōpae o tātou.

I tāpaetia e Koro ana pātai ki mua ki te aroaro o te Kāhui Minita, e tonu atu ana i ngā Minita kia āta whakaatu mai i ngā mahi e whakaritea ana i ā rātou tari kāwanatanga hei whakanui i te Tau o te Reo Māori, ā, pēhea nei te nui o te pūtea ka pau ki ēnei mahi. I ihumanea ai, nā te mea arā tētahi tikanga o te whare pāremata e mea ana ki te āta whērā te whakatakotohia o te pātai ki te Kāhui Minita, kāore e taea e rātou te karo atu. Ahakoa pēhea tō rātou matakawa ki te āhua o te pātai, me puta tonu tōna whakautu hāngai, whai tikanga hoki. I tērā tonu kua kitea mai ōna tāngata whakauaua, ōna tāngata ātete i ā tātou kaupapa reo Māori. Rāoa tonu mai ētahi, whakakeke kē mai ētahi, engari i reira anō ōna tāngata tautoko i te kaupapa.

E rua ngā tino hua i puta ake i tēnei mahi a Koro, ko te tuatahi, i tutū te puehu puta noa i te motu mō te reo